

AKADEMIA MUZYCZNA IM. I.J. PADEREWSKIEGO W POZNANIU
WYDZIAŁ INSTRUMENTALNY

Moduł/Przedmiot:	Literatura specjalistyczna - Akordeon			Kod modułu:	W2_05_11_1_021
Koordynator modułu:	prof. dr hab. Teresa Adamowicz-Kaszuba			Punkty ECTS:	4
Status przedmiotu:	Obowiązkowy	Rodzaj zajęć:	Wykład	Ilość godzin:	60
Wydział:	Instrumentalny	Kierunek:	Instrumentalistyka		
Specjalności:	Akordeon	Profil studiów:	Ogólnoakademicki		
Forma studiów:	Stacjonarne, pierwszego stopnia	Język:	polski		
Umiejscowienie w siatce godzin:					
Semestr I:		Semestr II:		Semestr III:	30, Kol, 2 ECTS
Semestr IV:	30, Egz, 2 ECTS	Semestr V:		Semestr VI:	

Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Teresa Adamowicz-Kaszuba
Cele i założenia modułu	<p>Głównym celem modułu jest zapoznanie studentów z historią powstawania oryginalnej literatury akordeonowej w Polsce i na świecie. Prezentowane zagadnienia obejmują podstawowy zasób wiedzy dotyczącej literatury solowej i kameralnej w perspektywie historycznej, z uwzględnieniem jej stanu aktualnego. W założeniach przedmiotu zawarte są też informacje umożliwiające studentom identyfikację czynników kreujących powstawanie nowych pozycji repertuarowych z podkreśleniem roli wybitnych wirtuozów w tym procesie. Studenci powinni też opanować umiejętność korelacji zagadnień teorii i praktyki w zakresie odtwórstwa oraz krytycznej oceny własnego dorobku artystycznego.</p> <p>Ważnym zadaniem modułu jest zainteresowanie studentów podjęciem samodzielnych działań, dotyczących poszerzania znajomości literatury akordeonowej oraz nabycia umiejętności wyszukiwania informacji (piśmiennictwo, dyskografia, materiały nutowe), jak i krytycznej analizy źródeł (np. edycji materiałów nutowych) oraz ich interpretacji.</p>
Wymagania wstępne	<p>Ogólna wiedza z zakresu historii muzyki, historii form i gatunków muzyki instrumentalnej, historii kultury oraz wybranych zagadnień analizy dzieła muzycznego.</p> <p>Podstawowa znajomość kanonu literatury akordeonowej z zakresu repertuaru szkoły muzycznej II stopnia.</p>

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁU (przedmiotu)	Liczba godzin
Semestr I	30
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 113 1995 153">• Akordeon w kontekście kultury – rozwój profesjonalnego kształcenia akordeonistów 	2
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 153 1995 204">• Akordeonista wobec mnogości akordeonowego instrumentarium – tradycja, stan aktualny, tendencje rozwojowe 	2
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 204 1995 357">• Niemiecka muzyka akordeonowa – inspirująca rola ośrodka w Trossingen /E.Hohner/; pierwsze próby /H.Hermann, K.Roeseling, H.Zilcher, J. Lechthaller/; rozwój literatury /H.Brehme, W.Hubschmann, W.Jacobi, C.Mahr, G.Ganzer, R.Wurthner/; wpływ konkursów akordeonowych w Klingenthal /Ch.Boll, H.Boll, O.Gerster, H. Kirmsse, H. Luck, K. Schwaen, H. Reinbothe, G. Tittel/; rozwój literatury kameralnej; sformułowanie zasad instrumentacji na orkiestrę akordeonową. 	6
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 357 1995 440">• Muzyka akordeonowa w państwach skandynawskich – kulturotwórcza działalność M. Ellegaarda; główni przedstawiciele - /nurt neostylistyczny: V. Bentzon, T. Lundquist, O. Schmidt; nurt sonorystyczny < A. Nordheim, P. Noorgard, P.R. Olsen; muzyka kameralna 	4
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 440 1995 593">• Muzyka akordeonowa Rosji, Ukrainy, Białorusi, krajów byłego Związku Radzieckiego – rys historyczny /ośrodki budownictwa bajanów, orkiestry harmonistów, konkursy gry na instrumentach ludowych, pierwsze pozycje literatury oryginalnej/; rozwój wirtuozostwa na bajanie, wpływ wybitnych wykonawców na wzrost zainteresowania instrumentem współczesnych kompozytorów – główni przedstawiciele poszczególnych ośrodków /m. in. : N. Czajkin. A. Chołminow. A. Repnikow, W. Siemionow, W. Zubicki, W. Zołotariow, E. Derbienko, W. Własow, A. Kusjakow/ 	8
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 593 1995 676">• Muzyka akordeonowa w Czechach i na Słowacji – wpływ wykonawców /M.Blaha, V. Cuhran/ na twórczość kompozytorów na akordeon /V. Trojan, J. Feld, J. Hatrik, J. Truhlar, P. Fiala, J. Podprocky/ 	4
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 676 1995 759">• Akordeon w Europie pld.zachodniej – Francja, Włochy, Hiszpania, kraje byłej Jugosławii; rozwój ruchu akordeonowego - główne ośrodki wykonawcy, kompozytorzy /m. in. J. Pacalet, F. Angelis, R. Galliano, F. Fugazza, H. Melocchi/ 	4
Semestr II	30
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 799 1995 882">• Amerykańska muzyka akordeonowa – wpływ emigrantów włoskich /P.Deiro, P. Frossini/ na wzrost popularności instrumentu; kompozytorzy / H. Cowell, E. Ettore, J. Nightingale, M. Kagel, E. Krenek, W. Schimmel, V. Thompson, G. Stone/ 	2
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 882 1995 933">• Polska literatura na akordeon i z udziałem akordeonu – pionierzy, stan aktualny, miejsce i rola w literaturze europejskiej 	2
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 933 1995 1035">• Andrzej Krzanowski – wybitny twórca, wykonawca; znaczenie jego twórczości w artystycznej nobilitacji akordeonu; cechy charakterystyczne języka muzycznego kompozytora; eksplorator nieznanych wcześniej sonorystycznych i technicznych możliwości akordeonu. 	4
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 1035 1995 1110">• Bogdan Dowłasz, Krzysztof Olczak, B. K. Przybylski – prezentacja koncertowej twórczości akordeonowej solowej i kameralnej; podkreślenie popularności kompozytorów jako twórców grywanej w całej Europie atrakcyjnej literatury pedagogicznej 	4
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 1110 1995 1161">• Czynniki kreujące rozwój oryginalnej literatury 	2
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 1161 1995 1212">• Rola środowiska łódzkiego w rozwoju oryginalnej literatury na akordeon 	2
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 1212 1995 1295">• Konkursy akordeonowe - krajowe i międzynarodowe jako czynnik stymulujący powstawanie /często na zamówienie/ nowych utworów solowych i kameralnych na akordeon 	4
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 1295 1995 1485">• Tendencje rozwojowe literatury akordeonowej – podsumowanie: rozwój literatury solistycznej /polifonia, formy cykliczne, formy dowolne, koncerty z orkiestrą, folklor, jazz/; rozwój literatury kameralnej / kameralne zespoły akordeonowe, akordeon w połączeniu z innymi instrumentami, z głosem, z taśmą, preparowanie instrumentu/; rozwój literatury na orkiestry akordeonowe: początki muzykowania orkiestrowego; orkiestra akordeonowa XX wieku, współczesne kierunki gry orkiestrowej z uwzględnieniem zagadnień instrumentacji ; rola transkrypcji w literaturze akordeonowej w aspekcie rozwoju sztuki wykonawczej; 	6
<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="69 1485 1995 1573">• Rozwój i kształtowanie się szkół wykonawczych /a w szczególności: niemiecka, francuska, amerykańska, skandynawska, rosyjska, czeska, polska/: style, wykonawcy, repertuar, nagrania, wydawnictwa, katalogi repertarowe, sposoby transkrybowania. 	4

	Kod efektu	EFEKTY KSZTAŁCENIA MODUŁU (przedmiotu)	Efekt kształcenia w obszarze kształcenia
Wiedza (W)	W01	Posiada ogólną znajomość literatury muzycznej	K_W01,
	W02	Dysponuje wiedzą dotyczącą podstawowego repertuaru akordeonowego w kontekście wzorców budowy formalnej utworów.	K_W02 K_W03
	W03	Posiada znajomość najważniejszych publikacji dotyczących akordeonistyki; znajomość stylów muzycznych w muzyce akordeonowej i związanych z nimi tradycji wykonawczych	K_W04 K_W05 K_W08
	W04	Posiada orientację w zakresie problematyki związanej z różnymi technologiami stosowanymi w muzyce oraz w zakresie rozwoju technologicznego związanego ze swą specjalnością na bazie wiedzy dotyczącej aktualnego stanu i tendencji rozwojowych instrumentów ze stroikiem przelotowym	K_W010, K_W11
Umiejętności (U)	U01	Wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy rodzajem stosowania w danym dziele ekspresji artystycznej a niesionym przez niego komunikatem	K_U03
Kompetencje społeczne (K)	U02	Posiada znajomość i umiejętność odczytywania zapisu muzyki XX i XXI wieku	K_U06
	U03	Posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów	K_U05
	K01	Potrafi gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje	K_K01

Metody kształcenia	wykład problemowy
	wykład konwersatoryjny
	wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
	prezentacja nagrań taśmowych, CD i DVD
	dyskusja i krytyczne ocenianie prezentowanych źródeł

Metody weryfikacji efektów kształcenia	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Nr efektu					
	egzamin standaryzowany	egzamin na bazie problemu powinien wykazać orientację studentów w przedmiocie: znajomość szkół i stylów wykonawczych oraz umiejętność ich porównania, znajomość kierunków rozwoju twórczości na akordeon, znajomość sylwetek głównych twórców i wykonawców związanych	W01	W02	W03	U01	U02
		W01, W02	W03,	U01	U02	U03	K01

	z akordeonem; umiejętność korelacji zagadnień teorii i praktyki w zakresie odtwórstwa.						
	kolokwium pisemne	W01	W03	W04	U01	U02	K01

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).				
	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie więcej niż 50% przewidzianych punktów. Ocena wyrażana jest w skali od 1 do 25 pkt. obowiązującej w AM w Poznaniu.				
	Inne:					
	Semestr I:	Semestr II:	Semestr III:	Semestr IV:	Semestr V:	Semestr VI:
	Kolokwium	Egzamin				

NAKLAD PRACY STUDENTA – ILOŚĆ PUNKTÓW ECTS

		Ilość godzin:	Punkty ECTS: (ustala Dziekan)
Godziny realizowane przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	Zajęcia dydaktyczne:	60	2
	Konsultacje:	4	0,14
	Ilość godzin egzaminu:	4	0,14
	Suma:	68	2,27 (56,67 %)
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta w czasie trwania przedmiotu	Przygotowywanie się do zajęć:	42	1,4
	Przygotowywanie się do ostatecznego zaliczenia/zdania egzaminu:	10	0,33
	Przygotowywanie się do prezentacji w czasie trwania semestru:	0	0
	Suma:	52	1,73 (43,33 %)
Inne:			
Sumaryczny nakład pracy:		120	4

Literatura podstawowa

Encyklopedie muzyczne:

Encyklopedia Muzyczna PWM, część biograficzna, PWM Kraków

The New Grove Dictionary of Music and Musicians, London 2000 lub wersja on-line

Literatura przedmiotu:

1. Adamowicz-Kaszuba, T., Muzyka programowa XX wieku w repertuarze akordeonowym, UMFC, wyd. II, Warszawa 2008
2. Adamowicz-Kaszuba, T., Con fisarmonica. Akordeon w muzyce kameralnej w składach mieszanych w kontekście źródeł współczesnej praktyki artystycznej, AM, Poznań 2009
3. Basurmanow, A. P., Sprawocznik bajanista, SK, Moskwa, 1982, wyd. II/1986/ wyd. III uzupełnione 2011
4. Barial, J., Theron, A., Les rois de l'accordeon, RL, Paris, 1967
5. Dowlasz, B., Akordeon w twórczości Bronisława Kazimierza Przybylskiego w latach 1963-1988
6. Dowlasz, B., Techniki kompozytorskie w twórczości na akordeon w: Nowe trendy w edukacji muzycznej pod red. A. Białkowskiego, UMCS, Lublin 2005
7. Dunkel, M., Bandonion und Konzertina, MEK, Muenchen/Salzburg, 1987
8. Eickhoff, Th., Kulturgeschichte der Harmonika, Inter., Kamen, 1991
9. Eschenbacher, W., Rudolf Wuerthner und das Orchester des Hauses Hohner, MH, Trossingen, 1984
10. Fett, A., Dreissig Jahre Neue Musik fuer Harmonika 1927 -1957, MH, Trossingen, 1957
11. Fratti, Z., Bugiolacchi, B., Castelfidardo e la storia della fisarmonica, EC, Ancona, 1986
12. Gervasoni, P., L'accordeon instrument du XX siecle, EMA, Paris, 1986
13. Karthause-Schmulling, Verlagsverzeichnis Akkordeon 2001,kamen 2001; e-mail Adresse : schmulling@intermusik.un.uunet.de
14. Kaszuba, J., 20 lat Stowarzyszenia Akordeonistów Polskich, SAP, Warszawa, 1979
15. Kopiński K., Rola akordeonu w zespołach folklorystycznych w: Nowe trendy w edukacji muzycznej pod red. A. Białkowskiego, UMCS, Lublin 2005
16. Lips, F., Iskustwo igry na bajanie, Muz., Moskwa, 1985
17. Lysenko, N. T., Kwartiet bajanistow, Kijevskoj Gosudarstwiennoj Filharmonii, MU, Kijev, 1979
18. Macerollo, J., Accordin Resource Manual, TAP, Toronto, 1980
19. Maksimov, E., Ansambli i orkiestry bajanistow, Muz., 1966
20. Mirek, A., Iz istorii bajana i akordeona, Muz., Moskwa, 1967
21. Mirek, A., Garmonika – Proszloje i Nastojaszczyje, Interpraks, Moskwa, 1994

22. Monichon, P., Petit Histoire de l'accordeon, EGFP, Paris, 1958
23. Maurer, W., Accordion, Handbuch eines Instruments seiner historischen Entwicklung und seiner Literatur, EH, Wien, 1983
24. Maurer, W., Akkordeon Bibliographie, MH, Trossingen, 1980
25. Olczak, K., Skład instrumentalny: akordeon-organy jako nowa forma kameralistyki akordeonowej w: Nowe trendy w edukacji muzycznej pod red. A. Białkowskiego, UMCS, Lublin 2005
26. Pater, J., Wartości sonorystyczne akordeonu koncertowego w oparciu o współczesną literaturę akordeonową, AM, ZN, Kraków, 1982
27. Pater, J., Andrzej Krzanowski, próba fragmentarycznego przeglądu twórczości akordeonowej w aspekcie języka muzycznego, AMFC, ZN, Warszawa, 1996
28. Pichura, J., Literatura akordeonowa. Rys historyczny do roku 1980, AM, Katowice, 1985
29. Pichura, J., Śląscy twórcy muzyki akordeonowej, WSP, Częstochowa, 1997
30. Praca zbiorowa, Castelfidardo e la fisarmonica, TR, Recanati, Castelfidardo, 1981
31. Praca zbiorowa, Das Akkordeon, VEB Fachverlag, Leipzig, 1964
32. Praca zbiorowa, Repertoirelijsten (Repertoire lists for accordion) Tom 8, RIM, Utrecht, 1990
33. Puchnowski, Wł. L., Kuwaczka, A., Ogólnopolskie i międzynarodowe konkursy akordeonowe w latach 1955-1994, AMFC, ZN, Warszawa, 1994
34. Puchnowski, Wł. L., Historia akordeonu i instrumentów pokrewnych. Akordeon od A do Z, PWM, Kraków, 1966
35. Puchnowski, Wł. L., Katalog pisemnych prac dyplomowych absolwentów katedry akordeonistyki w latach 1967-1996, AMFC, ZN, Warszawa, 1996
36. Puchnowski, Wł. L., Czterdzieści lat kształcenia profesjonalnego akordeonistów w Polsce w latach 1959-1999, AMFC, ZN, Warszawa, 1999
37. Puchnowski, W. L., Johann Sebastian Bach i akordeon w: Nowe trendy w edukacji muzycznej pod red. A. Białkowskiego, UMCS, Lublin 2005
38. Rosińska E., Polska literatura akordeonowa, AMFC, ZN, Warszawa, 1996
39. Stępień, A., Włodzimierz Lech Puchnowski twórca polskiej szkoły akordeonowej, AMFC, ZN, Warszawa, 1966
40. Surkov, A., O Pierłożenie muzykalnych proizwedeni dla gotowo-wybornowo bajana, Muz., Moskwa, 1977
41. Vičar, J., Akordeon a jeho hudebni uplatneni, Pan, Praha, 1981
42. Zintgraf, W., Hugo Herrmann's Weg nach Trossingen, VLV, 1983

Literatura uzupełniająca

F. Lips *Każetsa eto była wczera*, SM Moskwa 2013

red. J. Pichura *Akordeonu u progu XX i XXI wieku*, Częstochowa 2009

red. P. Fiedorowicz Serotiuik *Władysław Zolotariow. Los i Muza*, wyd. Bogdan, Ternopil 2010 /office@bohnan-books.com/

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line

Rosińska, E.,; katalog polskiej literatury akordeonowej; adres internetowy <http://gnu.univ.gda.pl/~eros/katalog.html>;

Zasoby on-line partytur w polskich i zagranicznych bibliotekach

MOŻLIWOŚCI KARIERY ZAWODOWEJ

Student po ukończeniu kursu literatury specjalistycznej dla akordeonistów jest przygotowany po podjęcia studiów drugiego stopnia. Cykl zajęć jest pomocny w realizowaniu kształcenia w zakresie przedmiotu głównego – akordeon.

